

COR
CREATIVE
INDUSTRIES
ASSOCIATION
IN MOLDOVA

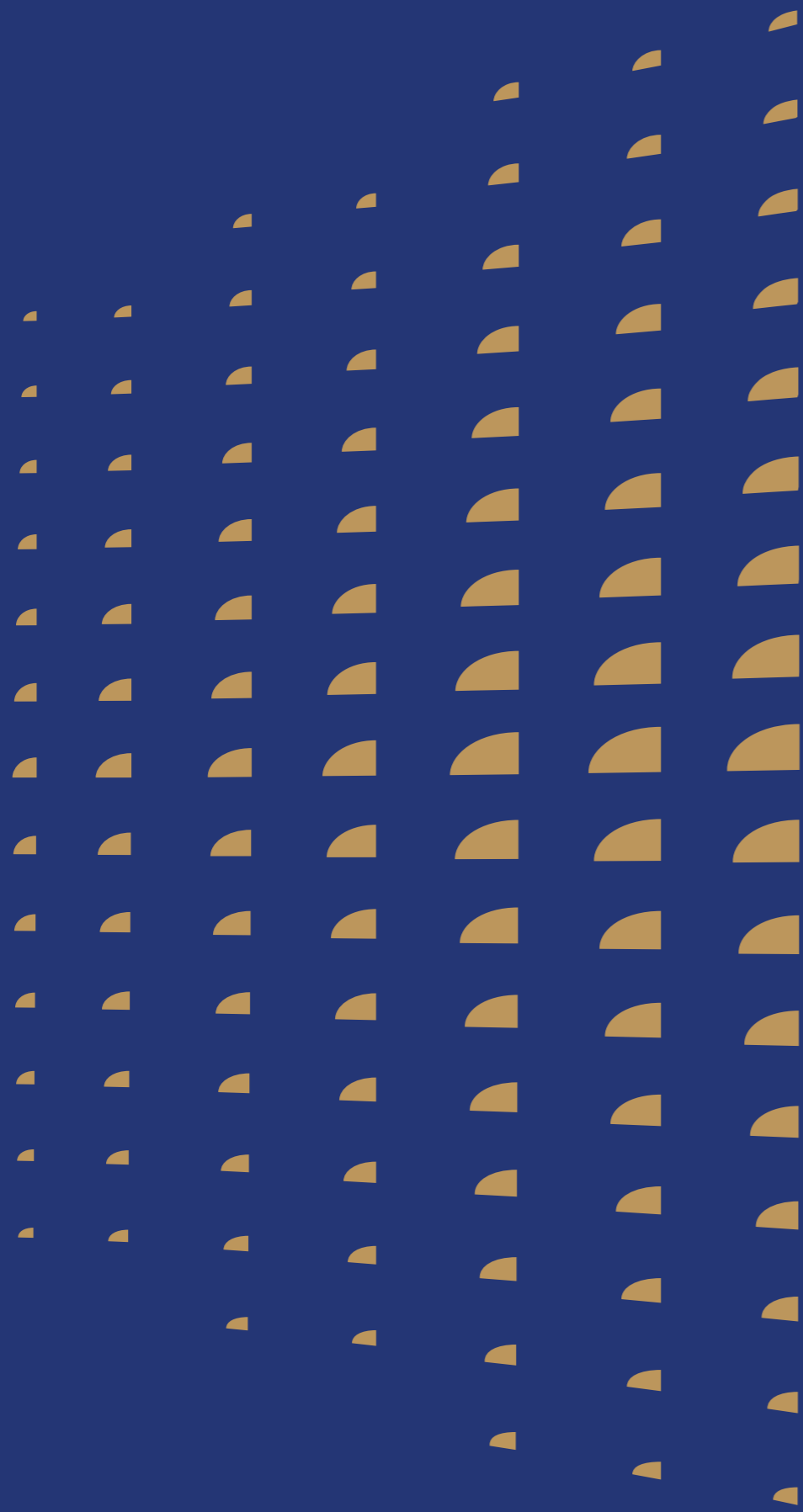
PROFILUL INDUSTRIEI CREATIVE DIN MOLDOVA

2020

MINISTERUL
EDUCAȚIEI, CULTURII
ȘI CERCETĂRII

ECONOMIA CREATIVĂ
CREEAZĂ OPORTUNITĂȚI ȘI
LOCURI DE MUNCĂ PENTRU
OAMENII TALENTAȚI, CARE
NU POT FI ÎNLOCUIȚI DE
MAȘINĂRII, TEHNOLOGII SAU
INTELIGENȚĂ ARTIFICIALĂ.

TALENTUL ESTE DIRECT LEGAT
DE CREATIVITATEA UMANĂ ȘI
INTELIGENȚA EMOȚIONALĂ.

CE FACE O INDUSTRIE SĂ DEVINĂ O INDUSTRIE CREATIVĂ?

Industria Creativă pune în aplicare abilitățile conceptuale, logice, de comunicare și artistice, care implică creativitatea și fluxul de informații, cu scopul de a genera profit.

Deși conceptul de Economie Creativă este unul nou și încă în curs de evoluție, acesta reflectă ideea că bunurile creative pot genera o creștere economică, pot crea locuri de muncă și venituri din export, promovând, în același timp, incluziunea socială, diversitatea culturală și dezvoltarea umană.

Industriile Creative funcționează în cadrul economiei în felul următor: creativitatea – drept contribuție, iar conținutul sau proprietatea intelectuală – drept produs.

ÎN CE CONSTĂ UNICITATEA, BOGĂȚIA ȘI INOVAȚIA INDUSTRIEI CREATIVE?

1

Adăugă valoare altor industrii, în special prin design, publicitate și branding.

2

Este principalul angajator al persoanelor cu o calificare înaltă, fiind, astfel, parte a „economiei bazate pe cunoaștere” (acea parte a economiei care angajează tineri specialiști talentați).

3

Relaționează și colaborează cu educația alternativă și învățământul superior.

4

Unește comunități și oameni prin experiențe comune, pentru a dezvolta noi produse și servicii inovatoare.

DIVERSITATEA CATEGORIILOR INDUSTRIEI CREATIVE, LA NIVEL GLOBAL

Publicitate

Servicii de publicitate, marketing și PR

Arhitectură

Arhitectură, inginerie, design de interior

Design

Servicii de design: produs, grafică

Artizanat

Arte plastice, arte aplicate

Audiovizual

Filme, televiziune, video, radio și fotografie, media digitală și radiodifuziune

Patrimoniu cultural

Meșteșugărit, muzee, galerii și biblioteci

Editare

Cărți, presa scrisă, publicații periodice, reviste

Artele spectacolului

Muzică, spectacole și arte vizuale, teatru, dans, festivaluri

Jocuri

Jocuri video pentru PC și dispozitive mobile, jucării, jocuri de masă și de societate

IT „tehnologia creativă”

IT pentru divertisment, software de animație, VFX, VR/AR

POTENȚIALUL ENORM AL INDUSTRIEI CREATIVE, LA NIVEL GLOBAL

sursa:
https://en.unesco.org/creativity/sites/creativity/files/global_report_fact_sheet_en.pdf

În 2017, sectorul serviciilor creative (SC) a generat la nivel global

valoare adăugată la PIB din PIB-ul mondial de angajați din populația activă a lumii

În UE, principalele industrii creative au generat:

ca valoare adăugată la PIB din PIB-ul european total de locuri de muncă echivalent normă întreagă din forța de muncă totală la nivel european

Majoritatea întreprinderilor din ICC înregistrează un procent mai ridicat de ocupare al forței de muncă în rândul tinerilor comparativ cu restul economiei. În Europa, numărul persoanelor cu vârsta cuprinsă între 15 și 29 de ani, angajate în sectoarele ICC, este, de regulă, mai mare decât în orice alt sector. Activitățile creative contribuie semnificativ la angajarea tinerilor, iar oportunitatea unei cariere în ICC este relativ deschisă pentru persoane de toate vârstele și din toate mediile.

Sectorul s-a dovedit a fi foarte rezistent, comparativ cu altele, în perioada declinului economic și financiar din Europa.

Industria creative tind, de asemenea, să favorizeze participarea femeilor, comparativ cu industriile mai tradiționale.

Locurile de muncă de creație se adaptează exigențelor viitorului: 87% din locurile de muncă de creație prezintă un risc scăzut sau nu sunt deloc expuse riscului de automatizare.

Mai mult, creația este reprezentată de întreprinderile mici sau persoanele fizice, fiind astfel determinată apariția întreprinderilor agile și inovatoare.

Primele trei domenii cu cele mai mari venituri din industriile creative, în 2015, miliarde \$

Primii trei angajatori din industriile creative, în 2015, milioane \$

LA RĂSCRUCEA CULTURII DE EST ȘI VEST - MOLDOVA, O SURSĂ EXTRAORDINARĂ DE POTENȚIAL CREATIV

În mod unic, Republica Moldova este poziționată pentru a servi drept o sursă de talente calificate pentru piețele creative internaționale, generând bunuri și servicii creative de înaltă calitate pentru export.

Potențialul creativ al Republicii Moldova este susținut de amplasarea țării la răscrucea dintre est și vest, de sectorul IT, care se bucură de un succes imens, de portofoliul de talente creative calificate, de gama vastă de tehnologii și abilități ingineresti existente și de un ecosistem prosper de servicii creative. Inclusiv, este susținut de o serie de

stimulente pentru afaceri, în scopul atragerii investițiilor internaționale și apariției de noi întreprinderi.

Sprijinul puternic din partea statului pentru sectorul TIC din Moldova, condiționat de talentele și înalta tehnologie, a făcut posibil ca exporturile de servicii IT să atingă o cifră de 164 milioane de dolari SUA în 2018, ceea ce reprezintă o majorare cu 40%, față de 2017, și o creștere de 40 de ori, față de 2005. Cu aceleași beneficii și suport din partea statului se preconizează ca sectorul creativ să reflecte același nivel de creștere și în următorii ani.

MOTORUL INDUSTRIEI CREATIVE DIN MOLDOVA

- Diversitate culturală;
 - Amplasare între est și vest;
 - Talente locale calificate;
 - Acces la cele mai noi tehnologii;
 - Internet rapid și industrie IT matură;
 - Infrastructură și ecosistem emergent;
 - Stimulente fiscale pentru afaceri;
 - Asociații de susținere a industriei.
-

SUBCATEGORIILE INDUSTRIEI CREATIVE DIN MOLDOVA

Categoria Industriei
Creative

Subcategoria, după clasificarea UNCTAD
a activităților economice

Categoria Industriei Creative	Subcategoria, după clasificarea UNCTAD a activităților economice
PUBLICITATE	73.11 Agenții de publicitate
	73.12 Reprezentări media
ARHITECTURĂ	71.11 Activități de arhitectură
	71.12 Activități de inginerie și consultanță tehnică conexă
DESIGN	74.1 Activități de design specializat
SECTORUL AUDIOVIZUALULUI	59.11 Producție cinematografică, video și de programe de televiziune
	59.12 Post-producție cinematografică, video și de programe TV
	59.13 Distribuție a filmelor cinematografice, video și de programe TV
	59.14 Proiecție de filme cinematografice
	63.12 Activități ale portalurilor web
	63.91 Activități ale agențiilor de știri
	63.99 Alte activități de servicii informaționale n.c.a.
	74.2 Servicii fotografice
EDITORIAL	58.11 Activități de editare a cărților
	58.12 Activități de editare de ghiduri, compendii, liste de adrese și similare
	58.14 Activități de editare a revistelor și periodicelor
	58.19 Alte activități de editare
ARTELE SPECTACOLULUI	59.2 Activități de realizare a înregistrărilor audio și activități de editare muzicală
	90.01 Activități de interpretare artistică (spectacole)
	90.02 Activități de suport pentru interpretarea artistică (spectacole)
	90.03 Activități de creație artistică
	90.04 Activități de gestionare a sălilor de spectacol
JOCURI	58.21 Activități de editare a jocurilor pe PC
IT „TEHNOLOGIA CREATIVĂ”	58.29 Activități de editare a altor produse software

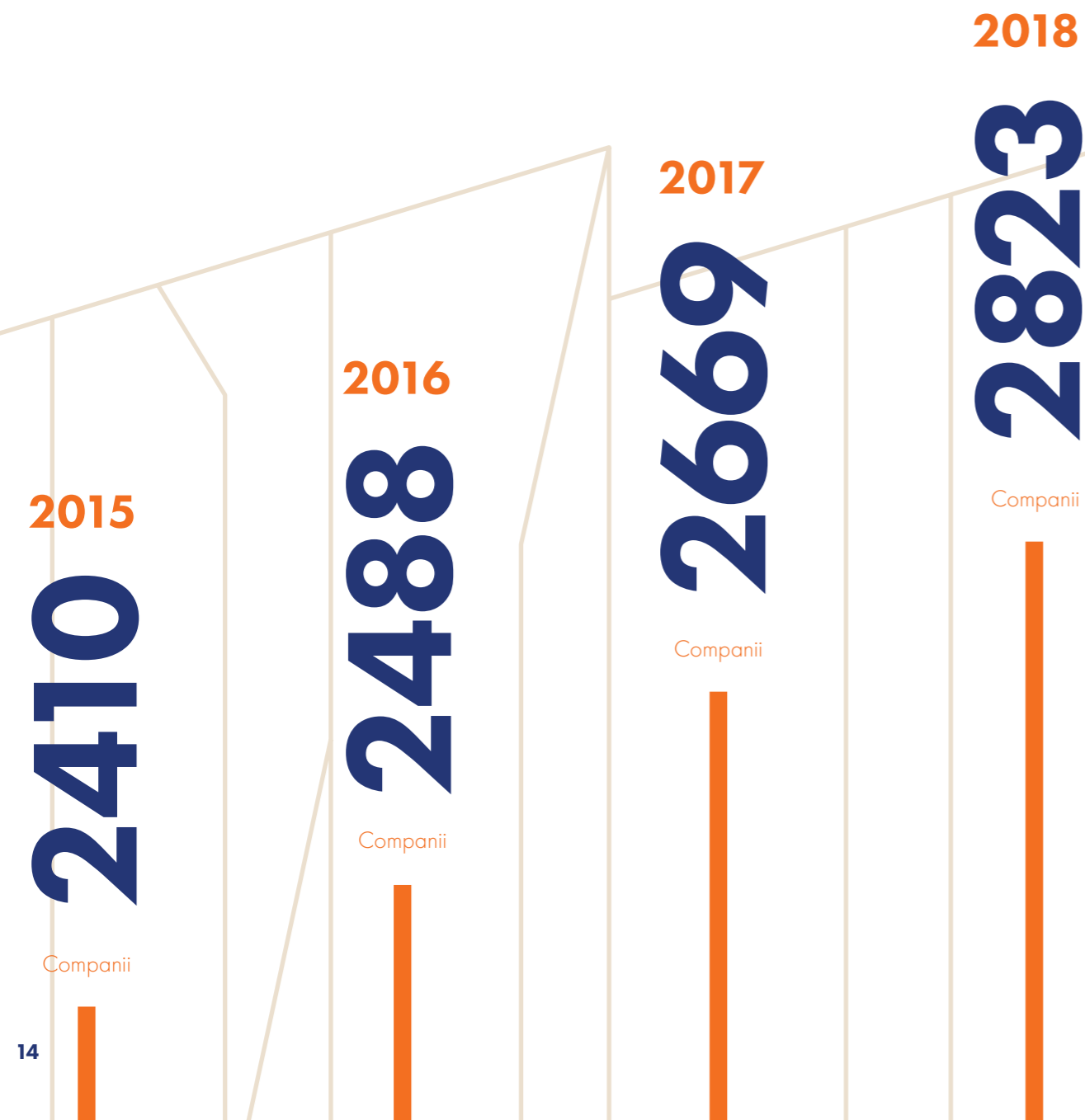
COMPANIILE CREATIVE EMERGENTE DIN MOLDOVA AU UN POTENȚIAL MARE DE CREȘTERE

Piața creativă emergentă este reprezentată de peste 2 800 de companii, în mare parte IMM-uri, introduse în Registrul de Stat al persoanelor juridice.

Numărul companiilor creative din Moldova este într-o creștere continuă

Numărul companiilor de creație din Moldova este într-o creștere continuă, înregistrând o majorare de 20% (2 410 companii), din 2015, până în 2018 (2 823 companii).

În mare parte, acestea sunt micro-întreprinderi, cu un număr mediu de 7 angajați în companie. Majoritatea angajaților sunt persoane tinere, bine plătite, fiindu-le astfel oferită o alternativă atractivă migrației. Creșterea sectorului creativ va continua această tendință pozitivă.

Moldova are un portofoliu impresionant de talent creativ, în special, tânăr

Industria Creativă numără peste 13 000 de angajați. Totuși, numărul persoanelor care prestează servicii în Industria Creativă este mult mai mare, dacă ar fi să luăm în considerare și liberii profesioniști (freelanceri).

Peste 3 000 de fotografi, designeri grafici și ilustratori 2D și 3D, ingineri de sunet și post-producție, manageri pe rețele de socializare, copywriteri și specialiști voice-over sunt înregistrați pe platforme ca Upwork, Fiver și Guru.com. Aceștia sunt specialiști care desfășoară activități independente, oferind servicii atât clienților locali, cât și internaționali.

2017

13176

Angajați

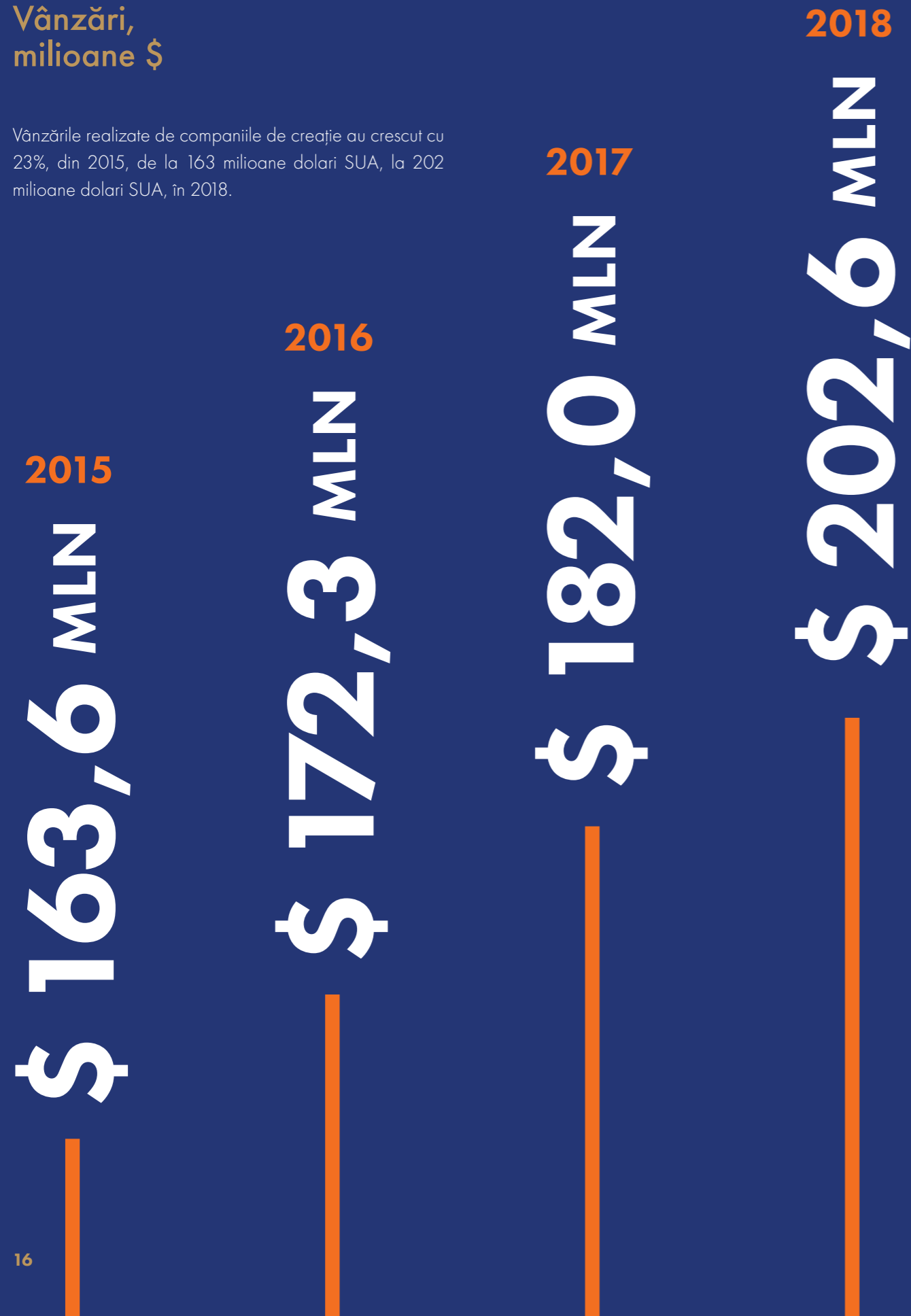
2018

13157

Angajați

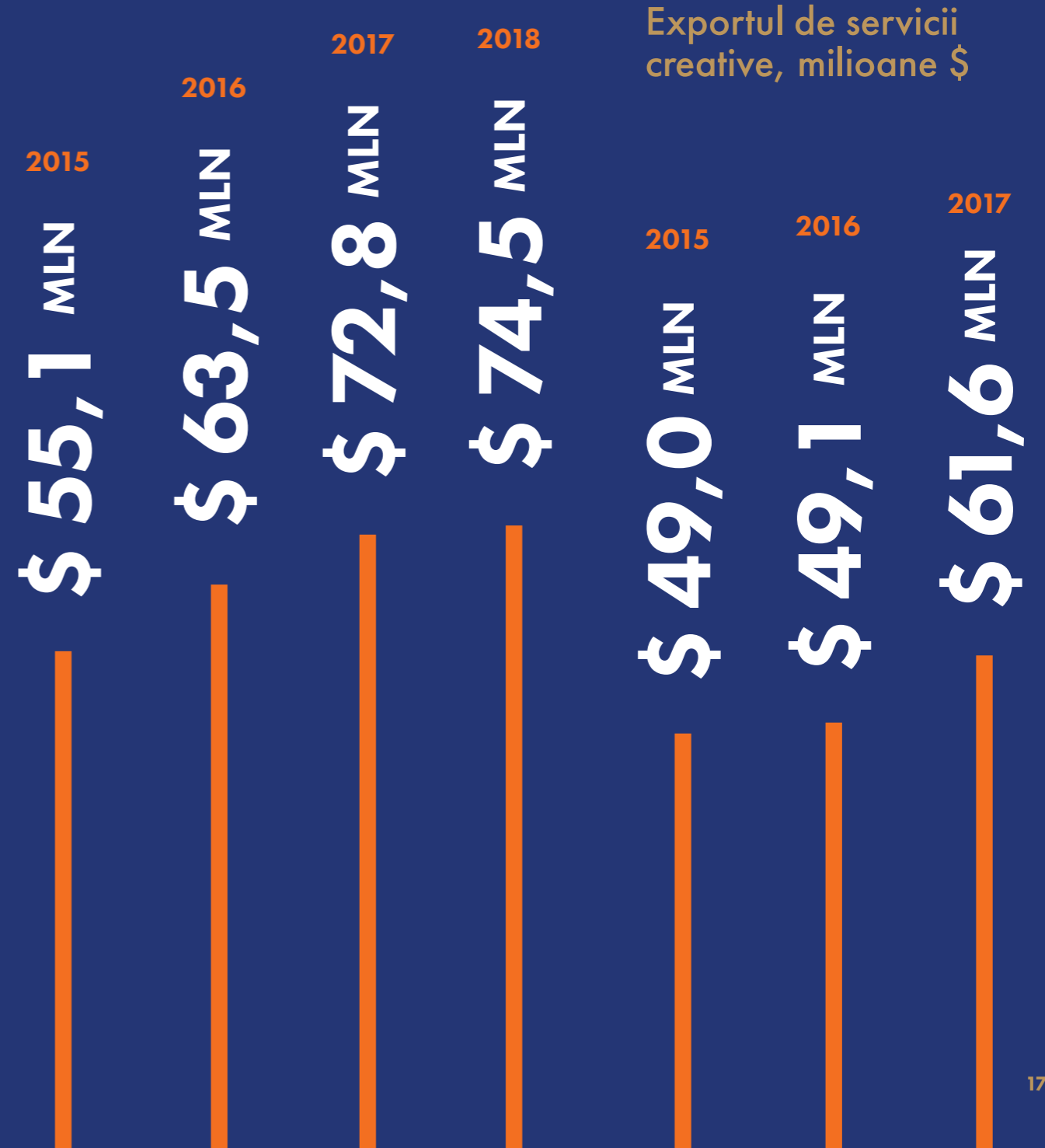
Vânzări, milioane \$

Vânzările realizate de companiile de creație au crescut cu 23%, din 2015, de la 163 milioane dolari SUA, la 202 milioane dolari SUA, în 2018.

Exportul de bunuri creative, milioane \$

Exporturile de bunuri creative au depășit, de asemenea, creșterea numărului de întreprinderi din sector, majorându-se cu 35%, de la 55 milioane de dolari SUA, în 2015, la 74,5 milioane dolari SUA, în 2018.

Exportul de servicii creative, milioane \$

TINERII CREATIVI DIN MOLDOVA SUNT, DESEORI, FREELANCERI

Numărul freelancerilor din Moldova, care activează în cadrul industriilor creative poate fi estimat prin intermediul a două surse diferite, și anume, în baza numărului de patente înregistrate la Serviciul Fiscal de Stat și a numărului de freelanceri creativi înregistrați pe platformele globale de freelancing. Astfel, în trimestrul III al anului 2019, Serviciul Fiscal de Stat din Moldova a înregistrat 1 606 de freelanceri, care prestează servicii ca fotografie și video, sunet, coregrafie și arte plastice, dactilografie, artizanat, organizare de evenimente etc.

Întrucât Guvernul Republicii Moldova nu stimulează suficient freelancerii și întreprinderile individuale ca să-și înregistreze patentele, numărul acestora, înregistrat la Serviciul Fiscal de Stat, poate fi dublat. Este o presupunere, care se bazează pe o evaluare a freelancerilor creativi din Moldova, înregistrați pe platformele internaționale.

Astfel, peste 3 000 de freelanceri din Moldova sunt înregistrați pe Upwork.com, Fiverr.com, Guru.com, Peopleperhour.com, Freelancer.com, Skyword.com, Dribbble.com și alte platforme internaționale. Informații detaliate sunt prezentate în cele ce urmează.

ACTIVITĂȚI REALIZATE DE FREELÂNCERI

- Servicii de dactilografie, inclusiv utilizarea calculatorului;
- Predarea limbilor străine;
- Predarea muzicii, coregrafiei și artelor plastice;
- Organizarea grupurilor de interese pentru copii;
- Organizarea grupurilor de interese pentru adulți;
- Fotografie, servicii video și vânzare de fotografii;
- Servicii de decorare, vitrine, prezentări de arte;
- Artizanat și artă rustică;
- Servicii muzicale pentru ceremonii;
- Organizarea evenimentelor, regie;
- Crearea și închirierea de decorațiuni și recuzite pentru evenimente.

PLATFORME DE FREELANCING ȘI NUMĂRUL DE FREELANCERI ÎNREGISTRAȚI DIN MOLDOVA

UPWORK.COM

2333

915 Design și creație
567 Traducere
220 Scriere
207 Arhitectură și inginerie

186 Marketing
88 Relații cu clienții
81 Știința datelor
68 Consultanță și juridică

FIVERR.COM

500+

GURU.COM

421

219 Design și artă
165 Scriere
37 Arhitectură

PEOPLEPERHOUR.COM

56

POTENȚIALUL TALENTULUI CREATIV DIN MOLDOVA

Viitorul dezvoltării Industriei Serviciilor Creative din Moldova - o țară situată la răscrucea dintre est și vest, cu specialiști multilingvi, acces la noile tehnologii și una dintre cele mai rapide conexiuni la internet din lume, rezidă în dezvoltarea nișelor-cheie de export care susțin tendințele industriei creative globale.

Subcategoriile mai mature, cu potențial de export, includ:

Design

Peste 500 de companii și freelanceri specializați în proiectare sunt înregistrați pe Upwork, dar și alte platforme internaționale, își exportă serviciile. Designerii din Moldova posedă cunoștințe vaste în Adobe Illustrator, Adobe Photoshop, iar serviciile de design variază de la proiectarea produselor, ilustrație, design de identitate, până la proiectare industrială, UI și UX.

Editorial

Oferirea serviciilor editoriale este singura oportunitate pentru Moldova de a trece exportul serviciilor creative la produse creative propriu-zise, ceea ce adaugă o valoare mai mare.

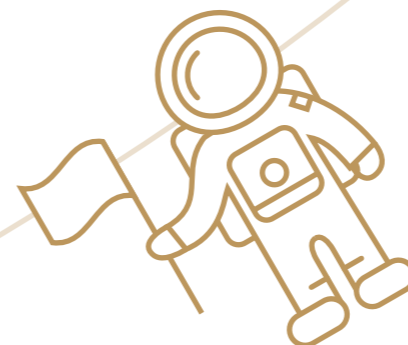
Media digitală și interactivă

Conținutul media s-a schimbat în mod radical în ultimii ani, preferințele oamenilor fiind de a consuma canale informaționale alternative, presa online și digitală.

Film, producție video și fotografie

Există cel puțin 5 festivaluri de film care se desfășoară anual în Republica Moldova, și anume: Festivalul Internațional de Film Documentar „Cronograf”, „Animest” - Festivalul Internațional de Film de Animație, Festivalul Internațional de Film RAVAC, dedicat filmelor de ficțiune, DAC Film Fest și Festivalul de Film Documentar Moldox.

Centrul Național de Cinematografie este un susținător al tuturor acestor festivaluri, alocând fonduri de la bugetul de stat și sprijinind legea privind instituirea schemei de investiții. Potențialul de talent din industria producției cinematografice și video este definit de serviciile furnizate în nișa post-producție, cum ar fi editarea video, sonorizare, efecte audio și video speciale (VFX), color grading etc.

Primul desen animat moldovenesc de realitate virtuală, „Aripi”, a fost premiat pentru Cea mai bună muzică, Cea mai bună coloană sonoră și premiul publicului pentru Cea mai bună animație. Filmul a mai fost premiat și în cadrul festivalurilor internaționale de film și animație de prestigiu „Festival du Film Merveilleux et Imaginaire” din Franța și „International Independent Film Awards” din S.U.A., Moldova fiind astfel marcată pe hartă ca un centru regional de creație și producție.

SERVICII PRESTATE, DUPĂ SUBCATEGORII

Design

- Design de produs
- Design de identitate
- Ilustrații
- Design identitate
- Design industrial
- UX, UI

Media digitală și interactivă

- Conținut new media:
 - Vlogging
 - Blogging
 - Streaming
 - Podcasting
- Experiența imersivă
- Efecte speciale de lumină și sunet pentru evenimente
- Dezvoltare jocuri video și de masă

Producție de film, video și fotografii

- Storytelling și scenarii /copywriting
- Servicii post-producție:
 - Color grading
 - Sound Design (mixaj, inginerie)
- Dublare
- Foley
- Fotografie de stoc

Editorial

- Scriere
- Redactare
- Design
- Formatare
- Tipărire
- Convertire cărți electronice

Jocuri video

- Storyboarding
- Prototipare
- Modelare
- Proiectare
- Efecte audio/vizuale
- Dezvoltare
- Testare

Muzică

- Compoziție
- Aranjament
- Sound Design
- Sunet și mixaj
- Producție

Tehnologii

- VR / AR
- Modelare 3D și prototipare virtuală
- Surround sound design
- Captarea digitală a mișcărilor
- Animație 3D

MEDIUL DE AFACERI ÎN DOMENIUL CREAȚIEI

DESCHIDERA UNEI COMPANII DE CREAȚIE ÎN MOLDOVA – FLOARE LA URECHE

Pașii necesari a fi întreprinși pentru deschiderea unei companii de creație în Moldova sunt similari celor pentru deschiderea oricărui alt tip de afacere. Legea nr.220 / 2007 privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali stipulează că o companie poate fi înregistrată în calitate de S.R.L. sau S.A. S.R.L., sau societatea cu răspundere limitată, este cea mai fezabilă opțiune din punct de vedere al simplității procedurilor de înregistrare și administrare.

1. Fondatorul / fondatorii decid să înregistreze compania;
2. Fondatorul / fondatorii elaborează și semnează actele de constituire a companiei, statutul acesteia și procesul-verbal al ședinței de constituire;
3. Persoana autorizată de fondator / fondatori prezintă la A.S.P. (Agenția de Servicii Publice) pachetul de documente pentru înregistrare;
4. În termen de 3 zile, A.S.P. înregistrează compania, emite ștampila și extrasul din Registrul de Stat al persoanelor juridice.

IMPOZITAREA GENERALĂ: PERSOANE FIZICE ȘI JURIDICE

Codul fiscal al Republicii Moldova prevede diferite forme de impozitare pentru persoanele fizice și juridice:

- 1. Impozitul pe venit:** este stabilit la o rată de 12%, se calculează din venitul net înregistrat de persoana juridică și se achită la bugetul de stat.
- 2. Taxa pentru amenajarea teritoriului:** se achită la bugetul administrației publice locale (A.P.L.) și reprezintă o sumă fixă stabilită de fiecare A.P.L. pentru fiecare an fiscal.
- 3. Impozitul imobiliar:** se stabilește de fiecare A.P.L. în fiecare an fiscal, ca un procent stabilit din valoarea activului imobiliar.
- 4. Taxa pe valoare adăugată** reprezintă 20% din valoarea impozabilă a bunurilor și serviciilor importate și livrărilor efectuate pe teritoriul Republicii Moldova.

IMPOZITAREA SALARIILOR

Contribuțiile angajatorului pentru plata salariilor:

- Fondul de asigurări sociale 18%
- Prima de asigurare de asistență medicală 4,5%

Contribuțiile angajaților pentru plata salariilor:

- Fondul de asigurări sociale 6%
- Asigurare medicală 3,5%
- Impozitul pe venit 12%

Pentru membrii „Moldova IT Park”, o parte din aceste taxe sunt supuse mecanismului de impozitare unică.

SUPOORT FINANCIAR PENTRU PRODUȚIA VIDEO

Preconizat a fi lansat în 2020, noul suport financiar pentru producția video în Moldova este reglementat de Legea nr.154 / 2018 privind atragerea investițiilor străine în domeniul producției de film și alte opere audiovizuale. Scopul suportului financiar este atragerea în Republica Moldova a producției străine, fie complete, fie parțiale, de filme cinematografice, de filme și seriale de desene animate, precum și de alte producții audiovizuale. Categoriile de producții de film și alte lucrări audiovizuale, care pot beneficia de acest suport financiar, sunt enumerate în Art. 6 din lege.

Beneficiarii pot fi producătorii, coproducătorii sau casele de producție de film și / sau alte opere audiovizuale, care sunt persoane juridice înregistrate în Republica Moldova și care dețin un contract de colaborare semnat cu un producător sau cu o casă de producție.

Valoarea suportului financiar constituie 25% din totalul cheltuielilor eligibile, efectuate pe teritoriul Republicii Moldova, la care se pot adăuga 5%, cu condiția promovării tematice a zonei geografice, a localității sau a Republicii Moldova în cadrul filmului sau al operei audiovizuale respective. Bugetul minim al investițiilor pentru a fi eligibil pentru suportul financiar este enumerat în Art. 7 din lege.

www.filminmoldova.com/about-cash-rebate

LEGISLAȚIA PRIVIND DREPTURILE DE PROPRIETATE INTELECTUALĂ (DPI)

Agenția de Stat pentru Proprietatea Intelectuală (AGEPI) este o autoritatea administrativă centrală în subordinea Guvernului Republicii Moldova, responsabilă de promovarea și realizarea activităților în domeniul protecției juridice a proprietății intelectuale privind drepturile de proprietate industrială, dreptul de autor și drepturile conexe. Persoanele interesate pot înregistra mărci, materiale audio, video și scrise și, de asemenea, contracte de licență pentru drepturi exclusive sau non-exclusive.

În Republica Moldova, drepturile de proprietate intelectuală sunt reglementate prin două legi:

Legea nr.139/2010

privind proprietatea intelectuală și drepturile conexe

Legea nr.38/2008

privind protecția mărcilor

IMPOZITE ȘI ALTE STIMULENTE: COMPANIILE DE CREAȚIE

„Moldova IT Park” beneficiază de aplicarea modelului de impozitare unică de 7%, în comparație cu impozitarea generală de 45%

„Moldova IT Park” a fost creat în conformitate cu Hotărârea Guvernului Republicii Moldova. Activitatea parcurilor (virtuale) IT este reglementată prin Legea nr.77 / 2016 cu privire la parcurile pentru tehnologia informației și HG 1144/2017.

Membrii „Moldova IT Park” achită un impozit unic simplificat, care reprezintă 7% din cifra de afaceri a companiei. În iulie 2018, Legea cu privire la parcurile pentru tehnologia informației a fost modificată pentru a permite companiilor din industria serviciilor creative (de exemplu, design grafic, animație și efecte vizuale) să se alăture infrastructurii parcului virtual și să beneficieze de impozitul unic de 7%.

ACTIVITĂȚI CREATIVE ELIGIBILE PENTRU ADERAREA LA PARC VIRTUAL

1 Activități de post-producție cinematografică, video și programe de televiziune (59.12), limitate la:

- servicii de creare a efectelor speciale (59.12.14)
- servicii de producere a filmelor de animație (59.12.15)

2 Activități de design specializat (74.10)

AVANTAJELE REZIDENȚILOR PARCULUI IT

- Achită un impozit unic în valoare de 7% din venitul din vânzări reflectat în evidența contabilă lunară.
- Au posibilitatea de a beneficia de alocații financiare, obținute prin concurs în cadrul unor programe de stat, și de mijloace financiare din fondurile de risc create cu participarea Guvernului.
- Spre deosebire de contribuabilii obișnuiți, nu au obligația de a ține evidența și de a calcula amortizarea mijloacelor fixe în scopuri fiscale, în modul prevăzut în titlul II din Codul fiscal, aceasta realizându-se doar în scopuri financiare, în conformitate cu normele contabile.
- La plata prealabilă a dividendelor, rezidenții Parcului IT nu au obligația de a achita impozitul pe profit.
- Cetățenii străini angajați de rezidenții Parcului IT pot beneficia de o perioadă mai lungă de ședere, pe baza dreptului de ședere temporară în scop de muncă.
- Cetățenii străini aflați temporar în Republica Moldova, în beneficiul rezidenților Parcului IT, pot desfășura activități de muncă în Republica Moldova pe o perioadă de până la 90 de zile, calculată cumulativ în orice perioadă de 6 luni, fiind obligați să notifice BMA (fără a obține dreptul de ședere temporară în scop de muncă).

Impozitul unic include și înlocuiește 7 impozite și taxe, și anume:

- impozitul pe venit din activitatea de întreprinzător,
- impozitul pe venit din salariu,
- contribuțiile de asigurări sociale de stat obligatorii datorate de angajați și angajatori,
- primele de asigurare obligatorie de asistență medicală datorate de angajați și angajatori,
- taxele locale,
- impozitul pe bunurile imobiliare,
- taxa pentru folosirea drumului de către autovehicule înmatriculate în Republica Moldova.

Persoanele străine angajate de rezidenții „Moldova IT Park” beneficiază de o procedură simplificată de obținere a vizei și permisului de muncă. Până în prezent, specialiști IT și tehnologie din Rusia, Franța, India, Italia, Ucraina și Suedia au profitat de această procedură, fiind astfel confirmată atractivitatea Republicii Moldova ca locație pentru comunitatea creativă globală, care devine din ce în ce mai mobilă.

PROVOCĂRILE SECTORULUI CREATIV DIN MOLDOVA

SECTOARELE CULTURALE
ȘI CREATIVE POT ADUCE O
CONTRIBUȚIE SEMNIFICATIVĂ
DEZVOLTĂRII SOCIALE ȘI
ECONOMICE ÎN MOLDOVA

Pentru ca aceste sectoare să-și poată realiza întregul potențial și să contribuie la creștere și creare de locuri de muncă, Republica Moldova trebuie să se adapteze la noua realitate în contextul globalizării și de trecere la era digitală. Înțelegând și depunând eforturi, în vederea depășirii provocărilor cu care se confruntă sectoarele creative, potențialul creativ al Republicii Moldova poate fi valorificat ca avantaj comparativ pe scena mondială.

Date statistice incomplete și inexacte despre economia creativă din Moldova

Deși locurile de muncă temporare și flexibile sunt o normalitate, iar companiile tind să angajeze mai curând contractori independenți și freelanceri și mai puțin angajați cu normă întreagă, Republica Moldova nu dispune de o platformă integrată, unde freelancerii să se înregistreze și să ofere informații despre serviciile pe care le prestează. În lipsa stimulentei, mulți freelanceri preferă să activeze în economia subterană, evitând înregistrarea oficială. Acest lucru face dificilă urmărirea numărului real de freelanceri și evaluarea potențialului pieței.

Lipsa unei strategii naționale de dezvoltare a industriilor creative din Moldova

Având în vedere că industria creativă a Republicii Moldova se află într-o fază incipientă, Guvernul depune eforturi pentru a înțelege și evalua potențialul său economic. Etichetând sau clasificând sectorul creativ drept „arte”, Guvernul neglijează beneficiile pe care acesta le poate aduce economiei țării. În timp ce alte țări din lume au creat agenții și structuri organizaționale, în cadrul guvernului, pentru a susține promovarea industriilor creative și a elabora politici în acest sens, Guvernul Republicii Moldova încă urmează să facă din aceasta o prioritate pe agenda sa.

Sistem educațional rigid și depășit

Cererea pieței muncii pentru sectorul creativ este în continuă schimbare, prin urmare, sistemul educațional formal ar trebui revizuit și adaptat pentru a răspunde tendințelor și cerințelor internaționale.

Piața mică

Piața mică și lipsa de informare despre Moldova ca destinație creativă. Potențialul creativ al Republicii Moldova este puțin cunoscut în străinătate și deseori întâmpină rezistență în ceea ce privește fiabilitatea și credibilitatea investitorilor și partenerilor externi.

Lipsa sprijinului financiar pentru industriile creative

Costurile pentru dezvoltarea de produse creative sunt mari, iar startup-urile rareori își pot permite aceste costuri. Băncile și instituțiile financiare din Moldova nu oferă împrumuturi specializate sau garanții financiare pentru startup-urile creative, ceea ce face ca procesul să fie și mai împovărat.

Lipsa informațiilor referitoare la oportunitățile pe care le oferă piețele externe pentru exportul industriilor creative din Moldova

Republica Moldova dispune de talente creative și potențial de export; totuși, îi lipsesc cunoștințele despre oportunitățile de export disponibile pe piețele externe și despre tipul de produse și servicii creative pe care le poate exporta. Există, de asemenea, foarte puține informații despre procedurile legale și vamale pentru exportul serviciilor creative.

Legislația și reglementarea incompletă privind activitatea liberilor profesioniști

Liberii profesioniști nu sunt încurajați și nu dispun de reglementări clare care să le permită să-și desfășoare activitatea în mediul legal. Nu sunt încurajați să-și transforme ideile creative în afacere și, prin urmare, nu conștientizează potențialul de materializare a creativității lor și de obținere a beneficiilor economice / financiare.

Piața de e-commerce slabă încetinește dezvoltarea industriilor creative

Dificultățile în implementarea sistemelor de plată electronică, legislația incompletă privind comerțul electronic și ecosistemul de comerț electronic subdezvoltat diminuează dorința profesioniștilor din domeniul creației de a lansa și derula în mod oficial o afacere, de a activa online și de a-și exporta serviciile.

CREATIVII DIN MOLDOVA AU TOT SPRIJINUL NECESAR PENTRU A PROSPERA

SECTORUL CREATIV OFERĂ OPORTUNITĂȚI
PENTRU VALORIFICAREA TALENTULUI,
STIMULAREA COMPETITIVITĂȚII ȘI
CONSOLIDAREA COEZIUNII SOCIALE

Rolul industriei creative din Moldova, în calitate de contribuitor la creșterea economică, ocuparea forței de muncă și dezvoltarea durabilă, se bucură de atenție semnificativă din partea Guvernului, materializată prin mai multe documente strategice, cum ar fi Strategia „Cultura 2020” a Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, și Legea nr.77 privind parcurile IT a Ministerului Economiei și Infrastructurii.

O industrie creativă prosperă are nevoie de un ecosistem creativ prosper. Sectorul creativ din Republica Moldova are un număr tot mai mare de organizații și rețele de sprijin pentru industrie, care conlucrează.

ORGANIZAȚII ȘI REȚEA

Agenția de Investiții

Agenția de Investiții, cunoscută ca „Invest Moldova”, este agenția-cheie a Guvernului Republicii Moldova pentru dezvoltarea comerțului internațional și reprezintă sursa principală de informații și asistență pentru potențialii investitori. Agenția oferă servicii adaptate pentru potențialii investitori pe tot parcursul procesului decizional privind investițiile, sprijină investitorii existenți în extinderea operațiunilor lor în Moldova și colaborează cu IMM-urile din Moldova, în scopul promovării serviciilor acestora pe arena internațională.

www.invest.gov.md

Moldova IT Park

„Moldova IT Park” este primul parc virtual de tehnologii informaționale din Moldova și reprezintă principalul punct de acces la cele mai bune servicii și facilități în domeniul IT și sectorul de servicii creative. Misiunea sa este de a acționa drept un catalizator al investițiilor din sectorul IT prin promovarea unor politici guvernamentale flexibile, crearea unui mediu favorabil inovării în domeniul TIC și a unei economii digitale transformate printr-un sector IT și de creație puternic. Parcul oferă un mediu concurențial printr-o taxă unică de impozitare de 7% din venitul din vânzări, diminuarea barierelor birocratice, scutirea de taxe pentru angajații companiei, facilitarea emiterii de ședere provizoriu și prezență virtuală.

www.moldovaitpark.md

Centrul Național al Cinematografiei

Centrul Național al Cinematografiei din Republica Moldova (CNC Moldova) este o instituție publică dedicată promovării industriei cinematografice din Republica Moldova și protejării, dezvoltării și punerii în valoare a patrimoniului cinematografiei naționale. În calitate de instituție publică, CNC Moldova se subordonează Ministerului Educației, Cercetării și Culturii, și desfășoară activități care variază de la încurajarea dezvoltării industriei cinematografice autohtone și stimularea culturii cinematografice moldovenești, până la protejarea patrimoniului cinematografiei naționale și punerea în aplicare a politicilor de stat pentru consolidarea sectorului.

www.cnc.md

COR

Asociația Companiilor de Creație (COR) a fost lansată în 2017 pentru a acționa ca o voce unică pentru viitoarea dezvoltare a industriilor creative din Moldova și pentru a permite creșterea și reprezentarea fiecărui sub-sector al industriei. Membrii sunt în principal agenții creative și de marketing, design grafic, companii de arhitectură, case de producție și închiriere video, design de sunet, studiouri de producție muzicală și animație. Asociația sprijină aceste industrii să colaboreze pentru a accesa piețele de export și pentru a dezvolta abilitățile forței de muncă din industria creativă prin instruire și evenimente găzduite de Centrul de Industrie Creativă ARTCOR, pe care, de asemenea, îl gestionează.

www.cor.md

ARTCOR

Centrul de dezvoltare a industriilor creative Artcor este administrat de COR, în parteneriat cu Academia de Arte. Artcor a fost lansat oficial în iunie 2019. Cu un design structural inovator, Artcor oferă acces la tehnologie de ultimă oră, spațiu de cooperare, oportunități de formare și un ecosistem dinamic pentru Industriile Serviciilor Creative din Moldova. Peste 1 000 de companii, liberi profesioniști, studenți și alți specialiști din sector pot acum să acceseze noile tehnologii și software de ultimă oră și să lucreze în spațiul colaborativ multifuncțional, care este, de asemenea, echipat pentru a găzdui diverse evenimente, de la expoziții până la lansări de produse. Artcor își propune să consolideze cunoștințele globale, tehnologia și abilitățile de afaceri ale profesioniștilor din industria creativă și să contribuie la dezvoltarea unei industrii de servicii creative durabile, orientate spre export, în Moldova.

www.artcor.md

EROII INDUSTRIEI CREATIVE

MEMBRII COR PROMOVEAZĂ MISIUNEA ȘI VALORILE ASOCIAȚIEI

Printre avantajele, se regăsesc stabilirea conexiunilor și colaborarea cu persoanele din domenii apropiate, accesul la evenimentele și proiectele COR, lobby și advocacy prin vocea unică a dezvoltării industriei, accesul comun și promovarea pe piețele internaționale, accesul comun la fondurile donatorilor disponibile pentru dezvoltarea industriei, alinierea eforturilor pentru accesul și educarea talentelor în cadrul Creative Hub.

AB + Partners

Industrial Design Graphic Design Architecture
Identity Design & Branding Web Design

+373 68 133 337
abandpartners.net

AMIGO

Web Design

+373 799 22 484
amigo.studio

ARCHFORM

Identity Design & Branding Architecture
Industrial Design

+373 79 547 258
archformstudio.com

Asociația muzicală CUIBUL

Film & Video Production Sound Design & Music

+373 22 637 622
cuibul.com

Asociația Obștească pentru Dezvoltare Durabilă și Bunăstare Socială

Consultancy Analysis & Evaluation

+373 68 793 342
aoaddbs@gmail.com

Brazilero Animation Studio

Animation Film & Video Production Social Media
Sound Design & Music Digital Marketing

+373 78 889 812
brazilero.video

Bully!

Advertising Animation Film & Video Production
Illustration Digital Marketing Web Design
Identity Design & Branding Graphic Design VR

+373 60 174 858
bullyentertainment.com

Calujac Architecture

Architecture

+373 79 665 190
calujac.com

Casa Imago

Communication Strategy Graphic Design Animation
3D Graphic Branding

+373 79 777 003
imago.md

crawless

Identity Design & Branding Graphic Design
Web Design

crawless.com

Communications Boutique

Advertising Digital Marketing Graphic Design
Identity Design & Branding Photography

+373 79 403 403
communications.boutique

DoubleS

Identity Design & Branding Illustration
Product Design

+373 79 624 003
doubles.studio

GoodMedia

Advertising Marketing Consultancy UX/UI
Branding Video Production Content Creation
Copywriting Digital Marketing Social Media BTL
Web Development Events Programming & Testing

+373 79 999 202
goodmedia.md

Gorgona Architecture & Design

Architecture

+373 22 54 72 68
gorgona.md

GoSocial

Advertising Animation Illustration
Digital Marketing Identity Design & Branding
Graphic Design Web Design

+373 69 707 015
gosocial.md

IDS Advertising

Advertising Film & Video Production
Digital Marketing Identity Design & Branding
Graphic Design Photography Content Creation

+373 60 283 763
ids.md

inHarmony MGMT

Social Media Events Artist Management

+373 68 724 253
inharmonymusic.co

K Lumea

Events BTL activities

+373 799 00 288
fb.com/klumeaevents

Locals.md

Communication Copywriting Multi-Media Content
Journalism

+373 79 477 035
locals.md

Mihai Stamati - Atelier de Design

Industrial Design

+373 69 796 917
mikelesta.com

MILK FILMS

Advertising Film & Video Production
Sound Design & Music Radio

+373 78 822 873
fb.com/milkvideoproduction

NGO Floresitas

Advertising Film & Video Production
Sound Design & Music

+373 69 140 278
fb.com/groups/floresitas

Pascaru Production

Advertising Broadcasting & Media Production
Film & Video Production Events

+373 69 256 234
pascaru.pro

Piko

Advertising Identity Design & Branding Craft
Illustration Content Creation Strategy Copywriting
Art Direction Magic

MD +373 68 677 822
NL +31 651 346 685
piko.rocks

Pot Music

Music Education Sound Production

+373 69 136 302
potmusic.md

PixToon Animation Studio

Broadcasting & Media Production Illustration
Film & Video Production Content Creation
Sound Design & Music Video Game Development
Animation 3D Animation

+373 69 326 809
pixtoonstudio.com

POLYKORDMUSIC

Broadcasting & Media Production
Film & Video Production Content Creation
Sound Design & Music Events

+373 68 544 194
polykordmusic.com

PRofile

Advertising Identity Design & Branding Events
Graphic Design PR & Communication BTL activities

+373 788 511 55
profile.md

Publicis Moldova

Advertising Marketing Consultancy Content Creation
Identity Design & Branding Copywriting & Scriptwriting
Digital Marketing

+373 68 500 707
publicis.md

Racketa Production

Advertising Broadcasting & Media Production
Film & Video Production Digital Marketing
3D Animation

+373 60 317 223
fb.com/racketaproduction

riift studio

Software Development Events BTL Activities
Animation Experiential Marketing

+373 688 455 62
riift.studio

Sacralium Games

Video Game Development Digital Marketing

+373 69 401 040
sacralium.games

Simpals

Advertising Broadcasting & Media Production
Illustration UX/UI Digital Marketing
Industrial Design Web Development
Software Development Events Animation
Media Portal Programming & Testing

+373 79 996 946
simpals.com

Stellar Group

Illustration Video Game Development
Animation 3D Animation

+373 79 449 292
stellar.md

Studio 43'oz

Identity Design & Branding Product Design

+373 79 605 223
43oz.com

YOUBESC

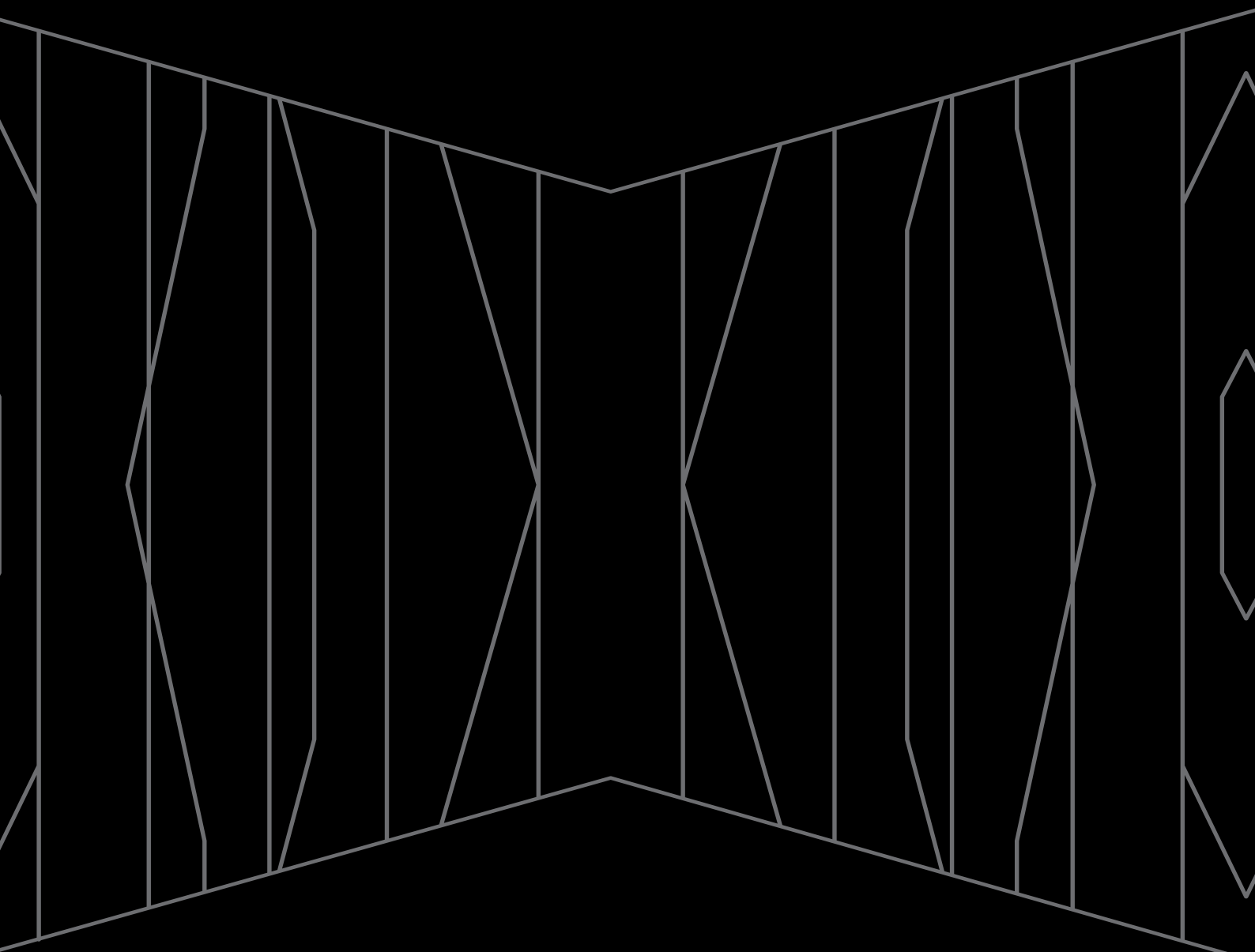
Advertising Broadcasting & Media Production
Film & Video Production Content Creation
Sound Design & Music

+373 79 018 018
youbesc.com

ZEN Design

Architecture Interior Design Product Design

+373 60 208 108
zendesign.md

Acest material a fost implementat în 2020, ca parte a asistenței pentru Industria Creativă din Republica Moldova, oferită de Proiectul de Competitivitate pentru Moldova, finanțat de USAID, Suedia și Marea Britanie.

Asistența a fost posibilă prin sprijinul acordat de poporul american, suedez și britanic, prin intermediul USAID, Suedia și Marea Britanie. Conținutul materialului este responsabilitatea creatorului și nu neapărat reflectă punctele de vedere ale USAID, ale Guvernului american, suedez și britanic.